

فصل اول: جغرافیای سکونتگاه‌ها		عنوان درس: مدیریت شهر و روستا	شماره درس: دوم صفحات ۴۰-۲۱
تنظیم از: ناهید عرب		استان خراسان جنوبی - شهرستان بیرجند	سال تحصیلی ۹۷-۹۸
فعالیت صفحه ۲۲			
سؤال ۱	به طور گروهی برای یک کنفرانس که با موضوع آمایش سرزمین برگزار می شود، پوستری طراحی کنید و برداشت خود را از مفهوم آمایش سرزمین در این پوستر نمایش دهید.		
پاسخ پیشنهادی	این فعالیت به طوری گروهی توسط دانش آموزان باید انجام شود و دانش آموزان را راهنمایی می کنیم که با استفاده از تصاویر، متن مرتبط کوتاه، و رعایت ظوابط تهیه پوستر و تسلط به نرم افزارهای پالیشر، فتوشاپ، ورد و... بتوانند پوستر تهیه کنند. نمونه هایی از پوسترهای همایش های مرتبط را در کلاس به دانش آموزان نشان می دهیم. و حتما برای این فعالیت نمره عملی مستمر در نظر گرفته شود.		
فعالیت صفحه ۲۵			
سؤال ۱	درباره یک نمونه حاشیه نشینی در شهرهای ایران یا جهان تحقیق کنید و گزارشی از موقعیت جغرافیایی ناحیه حاشیه نشین، نوع مهاجران و شرایط زندگی آنها در کلاس ارائه کنید.		
پاسخ پیشنهادی	این فعالیت نیاز به راهنمایی دبیر دارد و دبیران می توانند، نمونه های از تحقیقات انجام شده درباره پدیده های حاشیه نشینی در ایران و جهان و حتی استان و شهرستان خود به دانش آموزان ارائه دهند و از آنان بخواهند که در این زمینه فعالیت کنند. نمونه مقاله جهت راهنمایی دانش آموزان بررسی و تحلیل حاشیه نشینی در شهر بیرجند: مطالعه موردی منطقه کارگران دکتر رستم صابری فر عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی. شماره ۹۲ بخش هایی از مقاله: شهر بیرجند همچون تمام شهرهای کویری و نیمه کویری کشور ایران تا تحولات چند دهه پیش در اقتصاد کشور، رشدی بسیار بطئی و کند داشت		

<p>مناطق حاشیه نشین شهر بیرجند به صورت یک کمربند سراسری و ممتد در شمال و شمال غربی این شهر واقع شده است که به برخی از مهم ترین آنها اشاره می گردد. کوی کارگران؛ کوی موسی بن جعفر؛ کوی جوادیه نمونه مقالات استخراج و در کلاس ارایه شود.</p>	
فعالیت صفحه ۲۷	
<p>با مراجعه به پایگاه اینترنتی یا تماس تلفنی با روابط عمومی شهرداری محل زندگی خود از برنامه ها و کارگاههای آموزشی آگاه شوید و برنامه ها را اطلاع رسانی کنید.</p>	<p>سؤال ۱</p>
<p>دانش آموزان می توانند با ارتباط تلفنی و یا مراجعه به سایت شهرداری از برنامه ها و کارگاه های آموزشی با خبر شوند. به این ترتیب دانش آموزان می توانند به راحتی با مسئولیت های شهرداری آشنا شوند و یا به اظهار نظر پرداخته و پیشنهادات خود را ارایه دهند.</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>
فعالیت صفحه ۲۹	
<p>الف- از امروز به مدت یک ماه بخش های مختلف شهر محل زندگی اتان را با دقت مشاهده کنید و اقداماتی که در زمینه مبلمان شهری و زیبا سازی شهر مشاهده می کنید یادداشت کنید و عکس ها و مطالب تهیه شده را در نمایشگاهی در مدرسه به نمایش بگذارید.</p>	<p>سؤال ۱</p>
<p>الف- کار عملی توسط دانش آموزان هر روز در سطح شهر شاهد فعالیت های مختلفی از سوی شهرداری هستیم ولی به آن توجه نمی کنیم اکنون می توان این فرصت را به دانش آموزان داد تا یکی از پروژه های شهری یا روستایی محل زندگی خودشان را با گرفتن عکس و یا ارایه گزارش عملکرد به کلاس ارائه نمایند. به عنوان مثال رنگ آمیزی میله های ایستگاههای تاکسی و اتوبوس، طراحی و جانمایی ایستگاه های اتوبوس و تعویض صندلی های ایستگاه های اتوبوس، جدول کشی بلوارها، تعویض تابلوی خیابان ها و کوچه ها و....</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>
<p>ب- به نظر شما چه اقدامات ضروری یا مفید یا خلاقانه ای باید در زمینه زیباسازی و مبلمان شهری محله یا شهر شما انجام شود؟</p>	
<p>ب- به عنوان مثال برای عبور و مرور معلولان لازم است مکان هایی در نظر گرفته شود..... دانش آموزان نظرات و پیشنهادات خود را ارائه دهند.</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>
<p>پ- برای فضای سبز و پیاده روها به طور مشخص پیشنهاداتی ارائه کنید.</p>	
<p>پ- دانش آموزان معمولا در این باره اظهار نظرهای جالبی می کنند ، آنان پر از شور و نشاط هستند و می توان به آنان فرصت اظهار نظر داد و پیشنهادات دانش آموزان درباره فضای سبز و پیاده روها را بررسی نموده و حتی جمع بندی شده و به شهرداری ارائه داد.</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>
<p>ت- در برخی از کشورها به مغازه داران اجازه داده نمی شود که اجناس خود را در محدوده ی مغازه شان در پیاده روها قرار دهند و این را تعرض به حریم پیاده رو و موجب آلودگی بصری و زشتی منظره شهر می دانند. نظر شما در این باره چیست؟</p>	
<p>ت- گذاشتن اجناس مغازه داران در پیاده روها از نظر حقوقی و قانونی در کشور ما هم ممنوع است ولی چون نظارت کافی صورت نمی گیرد و از طرفی مردم به حقوق شهروندی خود تا حدود زیادی آشنایی ندارند، مغازه داران از این ناآگاهی مردم سوء استفاده می کنند و بعضاً اگر توسط عابران پیاده اجناس آنان آسیب ببینند تقاضای خسارت می کنند در حالی که قانون صراحتاً پیاده رو را حق عابر پیاده می داند و هر گونه استفاده اختصاصی از آن ممنوع است. البته در کشور ما قوانین زیادی هست که متأسفانه اجرا نمی شود که اگر شهروندان آن قوانین را اجرا کنند شهری آرام تر و به دور از دغدغه خواهیم داشت . مثل قانون رعایت حق تقدم ، استفاده از خط عابر پیاده هنگام عبور از خیابان و....</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>
<p>ساکنان شهر چگونه می توانند به زیباسازی شهر کمک کنند؟</p>	<p>سؤال ۲</p>
<p>ساکنان شهر با مشارکت در تمام فعالیت ها نهاد های مختلف شهر و با ارایه نظرات سازنده و انتقادات به موقع می توانند موجبات زیباسازی شهر و محل زندگی خودشان را فراهم سازند. همچنین ساکنان شهر وظیفه دارند با نهاد های مختلف</p>	<p>پاسخ پیشنهادی</p>

در انجام وظایفشان همکاری نمایند، به عنوان مثال در پارک ها فضای سبز به هشدارهای پارک بان ها توجه کنند، در هنگام استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی به آن آسیب نرسانند و.... شهر و محل زندگی خود را مثل خانه خود بدانند زیرا شهر خوب را شهروندان خوب می سازند.

سؤال ۳ طراحی مبلمان شهری بر روی جذب گردشگر چه تأثیری دارد؟ توضیح دهید و مثال بیاورید.

پاسخ پیشنهادی
تأثیر طراحی مبلمان شهری بر روی جذب گردشگر بررسی شود. با مثال: زیباسازی شهر و مبلمان شهری بر روی جذب گردشگر رابطه مستقیم دارد. دانش آموزان می توانند با بیان خاطراتی که در مورد زیبایی یا عدم زیبایی شهرهایی که به مسافرت رفته اند، در پاسخ به این سؤال استفاده کنند و با یکدیگر به بحث بپردازند.

سؤال ۴ در شهر شما چه مواردی از هوشمندسازی شهر وجود دارد؟

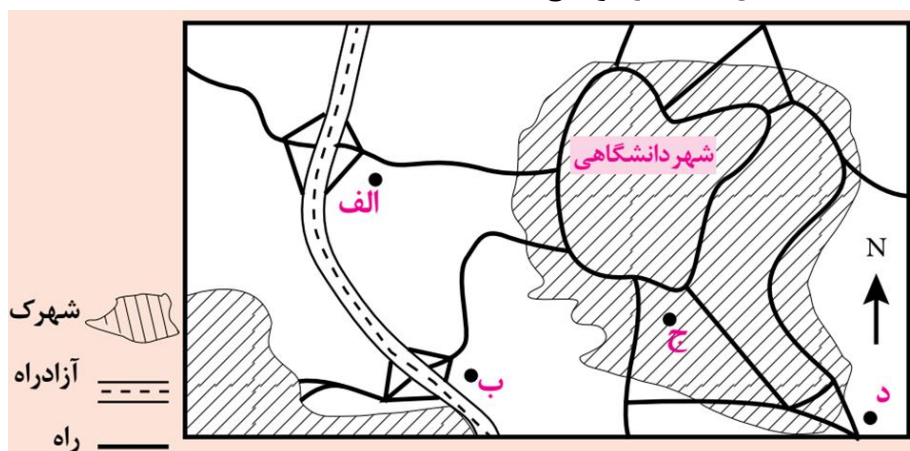
پاسخ پیشنهادی
شهر ما از اولین شهرهایی هست که از کارت الکترونیکی بلیط اتوبوس استفاده کرد. ایستگاه دوچرخه، تاج سی (تاکسی اینترنتی)، ایستگاههای خودپرداز و صدور کارت هدیه، دریافت نوبت اینترنتی یا تلفن گویای پزشکان و...

فعالیت صفحه ۳۱

سؤال ۱ از خانه یا مدرسه مکانی معین در یک خیابان را در نظر بگیرید و با مشاهده میدانی و با داشت برداری، کاربری اراضی منطقه را مانند مثال زیر ترسیم کنید و به کلاس بیاورید.

پاسخ پیشنهادی
یک کار عملی خیلی ساده برای دانش آموزان
دانش آموزان با دقت در مکان هایی که در مسیرشان هست بیشتر با کاربری اراضی آشنا می شوند. همچنین یاد می گیرند که مشاهدات میدانی خود را چگونه در تحقیق مورد استفاده قرار دهند و به اهمیت مشاهدات میدانی که در جغرافیا خیلی مورد تأکید هست پی می برند.

سؤال ۲ فرض کنید از شما خواسته اند برای احداث یک فروشگاه زنجیره ای و چند طبقه در شهر دانشگاهی زیر مکان یابی نموده و یکی از چهار مکان موجود را انتخاب کنید. جدولی رسم کنید و با توجه به اطلاعات داده شده به هر مکان امتیاز بدهید. مکان منتخب شما کجاست؟ دلایل انتخاب را توضیح دهید.

خوب: ۴ امتیاز متوسط: ۳ امتیاز ضعیف: ۲ امتیاز خیلی ضعیف: ۱ امتیاز

پاسخ پیشنهادی

گویه ها	الف	ب	ج	د
دسترسی به زمین برای توفتگاه و پارکینگ	۴	۴	۱	۴
دسترسی به راهها و تقاطع های مناسب برای سفارش و حمل کالا	۳	۳	۴	۴
ارزان بودن زمین	۴	۳	۲	۴
حوزه نفوذ گسترده	۱	۳	۴	۴
عدم وجود ترافیک	۴	۴	۱	۴
جمع امتیازات	۱۶	۱۷	۱۲	۲۰

	بنابراین «نقطه د» می تواند بهترین نقطه باشد.
فعالیت صفحه ۳۶:	
سؤال ۱	اگر بخواهیم خانه بهداشت یا دبیرستان در روستاهای یک منطقه بسازیم به نظر شما مطالعه سلسله مراتب حوزه نفوذ روستاها چه کمکی به ما می کند؟ توضیح دهید.
پاسخ پیشنهادی	خیلی می تواند کمک کند چون مطالعه سلسله مراتب سکونتگاهها موجب می شود بهترین و در دسترس ترین مکان برای ایجاد دبیرستان و یا خانه بهداشت در نظر گرفته شود. و همه ساکنان بتوانند از این خدمات بهر مند شوند.
سؤال ۲	الف - به نظر شما در زندگی روستایی چه عواملی می تواند به محیط زیست آسیب برساند؟
پاسخ پیشنهادی	الف - تغییر کاربری زمین، گرانی زمین و مسکن در صورت ورود مهاجران و گردشگران، تخریب بناهای تاریخی روستاها بر اثر بی توجهی مردم و یا گردشگران، تغییر محیط طبیعی به دست سازه های انسانی
	ب - درباره اقدام واگذاری نیروگاههای خورشیدی به روستاها (تصویر صفحه) اظهار نظر کنید.
پاسخ پیشنهادی	ب - از آنجایی که برق رسانی به بعضی از نقاط کشور ممکن است مشکل باشد، استفاده از برق خورشیدی که از انرژی های پاک و ارزان است، مقرون به صرفه است.
	ج - پیشنهادهایی برای عمران و توسعه روستا با توجه به حفظ محیط زیست ارائه کنید.
پاسخ پیشنهادی	ج - توجه بیشتر به حفظ محیط زیست طبیعی بکر روستاها، حفظ زمین ها و عدم تغییر کاربری زمین های کشاورزی به زمین های مسکونی و اداری، اجرای طرح های بهسازی و هادی و توسعه و مقاوم سازی مسکن روستایی با توجه به اقلیم روستاها جهت صرفه جویی در مصرف انرژی، بدون آسیب زدن به فضای کالبدی روستاها
فعالیت صفحه ۳۷:	
سؤال ۱	الف - کدام اصول قانون اساسی مربوط به شوراهای اسلامی شهر و روستاست؟ جستجو کنید.
پاسخ پیشنهادی	الف - در قانون اساسی ایران ۹ اصل به شوراهای شهر و روستا مربوط می شوند.
	ب - اعضای شورای شهر یا روستای محل زندگی شما چه کسانی هستند؟
پاسخ پیشنهادی	ب - دانش آموزان با جستجو در اینترنت و مراجعه به سایت شورای اسلامی شهرشان می توانند. اعضای شورای اسلامی شهر و سمت های هر کدام و حتی شرح وظایف آنان را رصد کنند.
	ج - به نظر شما اعضای شورای اسلامی شهر و روستا باید چه صلاحیت هایی داشته باشند؟
پاسخ پیشنهادی	ج - باید افرادی مسئولیت پذیر، متعهد، دلسوز، آگاه و تحصیلات مرتبط با شهر و روستا داشته باشند تا بتوانند مسائل و مشکلات شهر و روستا را درک نموده و در جهت رفع مشکلات قدم بردارند.
	د - ترکیب اعضای شورای شهر باید از نمایندگان کدام گروهها و طبقات اجتماعی باشند؟ چرا؟
پاسخ پیشنهادی	د - باید از همه طبقات اجتماعی نماینده در شورای شهر باشد، در تصمیم سازی ها فقط قشر، گروه و یا طبقه خاصی از مواهب بهر مند نشوند و سایر اقشار مورد بی مهری قرار نگیرند.
سؤال ۲	به پایگاه اینترنتی شهرداری محل زندگی خود مراجعه کنید و با راهنمایی معلم موارد درخواست شده را استخراج و در کلاس ارائه کنید.
پاسخ پیشنهادی	این فعالیت بیشتر به این منظور طراحی شده است که معلم بتواند از ظرفیت دانش آموزان برای انجام کار عملی و پژوهش میدانی استفاده کند و دانش آموزان کخ کمتر از یکسال دیگر در دانشگاهها به تحصیل خواهند پرداخت بتوانند مهارت هایی در این زمینه کسب نمایند. ضمن اینکه برای دانش آموزان نمره فعالیت مستمر خارج از کلاس نیز باید متناسب با فعالیت انجام شده و ارائه آن در کلاس درس در نظر گرفته شود.

الف- با راهنمایی معلم بگویید نقشه بالا کدام لایه های اطلاعات مربوط به شهر تهران را نشان می دهد؟	سؤال ۱
الف- لایه ناهمواری ها، لایه راهها، لایه مناطق شهری، لایه مراکز خدماتی، بیمارستان ها و مدارس	پاسخ پیشنهادی
ب- یک نقشه تولید شده با نرم افزار GIS را با یک نقشه کاغذی و چاپی مقایسه کنید و چند مورد از برتری های آن را ذکر کنید.	
در نقشه های GIS حجم زیادی از اطلاعات را می توان همزمان ارائه داد بدون اینکه از کیفیت نقشه کاسته شود، همچنین در صورت عدم نیاز به برخی اطلاعات می توان با غیر فعال کردن آن لایه به راحتی از نمایش آن خود داری کرد، از نقشه ها GIS برای آموزش مرحله به مرحله اطلاعات نیز می توان استفاده کرد و ارتباط بین پدیده ها را به راحتی نمایش داد، نقشه های GIS را بدون هزینه و با کمترین صرف وقت می توان به روز رسانی کرد، حجم زیادی از اطلاعات را می توان به صورت لایه های مختلف و جداگانه در بانک اطلاعاتی این نقشه ها ذخیره کرد، امکان حذف یا اضافه کردن لایه اطلاعاتی و همچنین ویرایش در این نوع نقشه ها وجود دارد. امکان تغییر رنگ آمیزی نقشه با سلیقه کاربران وجود دارد، امکان تهیه نقشه های سه بعدی با استفاده از این نقشه ها وجود دارد، حمل و نگهداری آن نیاز به مکان خاصی ندارد، در هر لحظه می توان با استفاده از چاپگر آن را بروی کاغذ چاپ نمود....	پاسخ پیشنهادی
برای درک بهتر همپوشانی لایه های اطلاعات در نرم افزارهای GIS تعدادی کاغذهای شفاف (طلق ترانسپرانت) را به یک برگه کاغذ سفید معمولی سنجاق کنید.	سؤال ۲
کار عملی دانش آموزان که دانش آموزان می توانند از قبل نقشه ها را آماده نمایند و در کلاس درس ارائه شود.	پاسخ پیشنهادی